

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XIV. Ambitio, speciosorum munium prosecutio, viliorum fuga &
contemptus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

focias dextras necessitudinis fraternæ :
 exequatur in se quod amat in aliis : fu-
 giat quod odit in illis, factus iam aliis ma-
 gister & ductor mutuæ caritatis, æternita-
 tis memor vitæ alterius, breuitatis huius,
 poenarum & præmiorum illius, incertitu-
 dinis huius.

CAPVT XIV.

*Ambitio speciosorum munium prosecutio:
 vitiorum fuga & contemptus.*

MALORVM omnium in Religione
 summum, & è quo tanquam ocea-
 no & fontibus, reliquorum ferè vitiorum
 flumina nascuntur. Quid enim sperari ab
 illo potest, siue in salutem proximorum,
 siue in Religionis augmentum, siue in di-
 uini nominis propagationem, cui honor
 dignitasque propria pro proposito sibi fi-
 ne est? quiq; cogitationes suas omnes in
 præfixum sibi dignitatum suarum scopum
 iaculatur? Quid non timeri? Diuini illi no-
 minis gloria, salus proximorum, Religio-
 nis progressus, tamdiu cordi erunt, quam-
 diu hæc idoneam ambitioni suæ materiam
 iudicauerit: vbi senserit auxilio sibi ad quæ
 sperabat, non esse, repellet & auersabitur,

vt

vt votis, expectationi, conatibusque suis inimica; adeoque in depressionem ac euerfionem illorum studia sua conuertet, si per calcatam Dei Religionisque gloriam, proximorumque salutem, viam sibi ad honores stratam viderit.

Cæca omnis ambitio est. nihil videt præter conceptam semel animo gloriam, qua tanquam densa circumfusus nebula, nullos aliorum prospectibus habet oculos. sol luceat, sideraque micent; nihil videt oculus obscura dignitatum suarum nube circumuallatus. nubem suam videt, ad reliqua cæcutit. Non patet illi aditus nisi per scelera ad præensum decus; per scelera in illud ibit. clausa illi semita est ad munus quod ambit, nec aditum videt, nisi per diminutionem famæ alterius? miscebit falsa veris, & in optimo quoque comminiscetur pessima; nec persecuendi finem faciet, donec detractionibus, tanquam validis harpagonibus, innocentem à munere deturbauerit, vt optato potiatur. obstat fortior illius studiis? adulationibus expugnare conabitur. irriti hi cadunt doli; ad aperta se conuertet odia, vt importunitate ac improbitate vincat, quem non potuit fraudibus.

Hinc ingentes domi animorum nascun-

scuntur conturbationes, dum mente ambitiosus inquieta, iactatione sua commouet reliquos: vt pro pacato equore, tempestuosa in Religiosa domo reperias maria; forbendus cum non vno, si propiùs accesseris, & inter hortorum pratorumque hæc quondam amœna, fornaces inuenias, ambitionum ignibus accensas, amburendus si admoueris pedem.

Misera Religionis conditio, quæ ambitioni patefecit ostia. reliqua enim cum illa admisit vitia: neque enim sola venit, ingenti scelerum omnium stipata comitatu est. nec vllum iam illi scelus, si fruatur optatis. etiam in matrem sæuiet, & per calcatum Religionis vterum ad propositum sibi decus aduolabit interrita, crudelis in genitricem.

Sed neque, si sperata consecutus ambitiosus fuerit, quiescet, noua meditabitur: perpetuo namque tanquam rotatu per aspera, mollia, plana, præcipitia, voluitur infelix. nec vlli minùs quàm sibi placet. intus inuidia depascitur, foris aduersarios patitur; nulli amicus, inimicus omniù; contemptor omnium, omniù percutitur linguis; pari mensura ferendus, qua prior ille reliquos ferit. alienæ virtutis hostis; nulli benignus, crudelis in omnes.

omnes. nullius etiam beneuolentia donatus. laudat neminem, damnat omnes, etiam quos sibi iunxit. nam si eos viderit vilioribus contentos, inter inglorios & ignavos numerat: si ad maiora exemplo suo contententes, pro hostibus & gloriae suae obstructoribus habet. sed neque facile fidem adhibet ulli, suo semper ingenio reliquos metiens. suspectissima deinde illi omnia, dum singula metuit, & ingeniosa solertia, è vanis, nec cogitatis principiis miras consecutiones necit. & ferè cogitandum talem reperies, multa machinantem, melancholia etiam oppressum, nusquam explicatum, dum vel amittendi muneris torquetur metu, vel inæret de repulsa, vel in obtinendo etiamnum laborat, & aduersarios circumspicit.

Infelix planè ambientium in Religione conditio, qui nec noctes patientur quietas, dum perpetuis aestibus iactantur. nulla iam illis oratio. vota pro oratione sunt. exulat pietas, & pro pietate speratum illis decus inhaeret animo; pro Dei praesentia, expectata gloria. quid? quòd vilescant animis, dum singulorum, quos commodos sibi arbitrantur, captant gratiam, etiam vilissimorū; ad quorum se genua abiicient, si idoneos arbitrabuntur fini proposito.

omnes

Ha-

Humilis contra, forte sua contentus
 quanta in pace degit? nec mirum in pace
 esse qui nihil ambiat, nulli abblandiatur,
 nihil a quoquam speret. quare nec quem-
 quam veretur, aut sollicitè & anxie co-
 lit. erecta illi verba, animus celsus, nul-
 liusque, præterquam Dei indigus. verba
 plana, nec ad gratiam composita, nec ad
 simulandum formata, aut ad fallendum
 delecta. inimicus nulli, amicus omnibus;
 molestus grauisque nulli, carus omnibus,
 in alta quiete, omniumque admiratione
 & laude vitam ducens, vitamque finiens
 rara posteritatis grataque memoria. Super-
 ioribus obsequens, inferioribus carus,
 paribus acceptus, omnium ore laudatus.
 familiaritatem illius ambiunt omnes, de-
 lectantur consuetudine, pascuntur collo-
 quiis. Superiores concedi hunc sibi postu-
 lant, prehensant inferiores, paresque gra-
 tulantur sibi. qui quo maiore submissione
 repellit à se magna, hoc maiori impetu
 confluunt ad illum magna. postrema deli-
 git, prima omnes vtrò obtrudunt. vilissi-
 ma ambit, summa nolenti ingeruntur.
 quoque maior sui contemptor, hoc vali-
 diore aliorum conatu extollitur. Hæc sunt
 debita virtuti præmia, quibus omnis am-
 bitiosus caret. vt bene Augustinus: *In hu-*

Z

*Serm. I.
 de vita.
 mili Cleric.*

mili loco salus, in alto periculum. & eleganter Magnus Gregorius, ad ambitionis contemptum, metum, horrorem, humilitatis amorem & amplexum: Audiant humiles quàm sunt aeterna qua appetunt, quàm transitoria qua contemnunt: audiant elati, quàm sunt transitoria qua ambiunt, quàm aeterna qua perdunt. audiant humiles ex magistra voce veritatis, Omnis qui se humiliat, exaltabitur: audiant elati, Omnis qui se exaltat, humiliabitur. audiant humiles, Gloriam pracedet humilitas: audiant elati, Ante ruinam exaltatur spiritus. audiant humiles, Ad quem autem respiciã, nisi ad humilem & quietum & trementem sermones meos: audiant elati, Quid superbis terra & cinis? audiant humiles, Deus humilia respicit: audiant elati, Et alta à longè cognoscit. audiant humiles, Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare: audiant elati, Initium omnis peccati superbia. audiant humiles, Quia redemptor noster humiliavit semetipsum factus obediens Patri usque ad mortem: audiant elati quid de eorum capite diabolo scriptum est, Ipse est lex super omnes filios superbiæ. Occasio ergo perditionis nostræ facta est superbia diaboli, & argumentum redemptionis nostræ inuenta est humilitas Dei.

Remedia.

AB humilitate petenda sunt. ambitu-
aliquis magna, in vilissimis continen-
dus est, ad ignobilissima loca relegandus,
minimisque destinandus: vt talium assue-
tudine aut se vincat, conteratque altiores
spiritus, ac sub iugo contineat; aut impa-
tientia victus, Religionem à metu liberet.
cōsultius enim fuerit talibus carere, quàm
tot domi turbarum causam alere. monen-
dus tamen serio, per confessarium, aut Pre-
fectum spiritus, aliosque viros magnos.
pœnitentiis etiam stimulandus: quæ si irri-
to cadunt conatu, & perstat ille in fastu;
forti Superiorū robore & constantia con-
tinendus in humilibus erit. aut enim se
vincet, animosque domabit, magno Supe-
riorum aliorumque gaudio; aut submis-
sionis impatiens, in apertam prorumpet
defectionem, Religionemque metu libe-
rabit.

Proderit in primis, si omnis illi materia
gloriæ adimatur. obseruetur diligenter à
variis, ac sicubi deliquerit, non parcatur.
si quid vituperatione dignum egerit, non
fileatur: si quid laude, silentio prematur. à
magnorum clarorumque virorum, ma-

tronarumque confessionibus & consuetudine auocetur, adimatürque illi vniuersim quidquid ad laudem facit aut ducit.

Forti sententia terret ambitiosos Origines: *Omnis adeundi honoris Ecclesiastici abscinderetur ambitio, si se iudicandos potius, quam iudicatuos, hi qui praesse volunt populis, cogitarent.* Ambitionem verò ipsam scitè

Bernardus describit: *Ambitio futile malum, secretorum virus, pestis occulta, doli artifex, mater hypocrisis, lioris parens, vitiorum origo, tineae sanctitatis, excacatrix cordium, ex remediis morbos creans, ex medicina languorem generans.*

Nobile remedium à Diuo Gregorio habemus: *Plerumq, elatos vtilius corripimus, si eorum correptionibus quadam laudū fomenta misceamus. inferenda namque sunt illis aut talia bona quæ in ipsis sunt, aut dicendum certè quæ poterant esse si non sunt: & tunc demum refecanda sunt mala quæ nobis displicent, cum prius ad audiendum eorum placabilem mentem fecerint premissa bona quæ placent. nam & equos indomitos blanda prius manu tangimus, ut eos nobis plenius postmodum etiam per flagella subigamus; & amaro pigmentorum poculo mellis dulcedo adiungitur, ne ea quæ saluti profutura est, in ipso gustu aspera amaritudo sentiat: & dum gustus per dulcedinem fallitur, ha-*

mor

mor mortiferus per amaritudinem vacuatur. Ipsa ergo in elatis inuentionis exordia permista sunt laude temperanda, ut dum admittunt fauores quos diligunt, etiam correptiones recipiant quas oderunt.

CAPVT XV.

Delectus munium, locorum.

FALLIT plurimum Superiores hic delectus, nec respondet votis, plusque ferè siue temporalis, siue spiritualis auxiliij ab alijs consequitur. quòd maior in his fiducia in Deum eluceat, plus in illis prudentiæ humanæ: quo fit, iusto Dei iudicio, ut spe ferè sua Superiores frustrentur, cum sæpe etiam tales patiantur aduersarios, grauesque obseruatores ac censores, quos precibus impetrarunt. Monitorum deinde ac si qua necessitas id postulet, iniungendarum pœnitentiarum libertas tollitur, cum offensionem Superiores vereantur; & qui se vocatos sciunt, liberiùs offendant, euocationis suæ spe freti, facilesque ad murmurationes sint, si minùs placentia imponantur. Nec quidquam in his promptius, quàm ad minimarum rerum displicentiam illud inculcare, Cur euoca-